

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

● Αποκλειστική συνέντευξη με την ομάδα Ρεπούση

Η συγγραφική ομάδα του εγχειριδίου Ιστορίας της ΣΤ' Δημοτικού, μέσα από τον "Π", δίνει απαντήσεις σε όλα όσα διατυπώνονται σε Ελλάδα και Κύπρο για το περιεχόμενο του βιβλίου. Το κάνει βάζοντας πρώτα την επιστημονική τεκμηρίωση και τη μεθοδολογία για τη συγγραφή των βιβλίων που αντικαθιστά εγχειρίδια της δεκαετίας του '80. Η συγγραφική ομάδα επιλέγει την από κοινού παράθεση των απόψεών της και δεν αποφεύγει κανένα από τα επίμαχα σημεία που εγείρουν οι επικριτές της. Απορρίπτει τη θέση που διατυπώνουν πολιτικοί κύκλοι περί ύπαρξης ιστορικών ανακρίβειών στο κεφάλαιο που αφορά την Κύπρο: "Στόχος μας δεν είναι

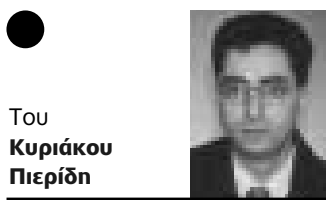
η εμπέδωση των κυβερνητικών πολιτικών θέσεων, αλλά η δημιουργία ενός ασφαλούς παιδαγωγικού μονοπατιού, που να επιτρέπει στα παιδιά καταρχήν να προσεγγίσουν ιστορικά αυτό το καυτό εθνικό θέμα, με τρόπο που να μην εμποδίζεται η ιστορική του κατανόηση". Αυτή τους η θέση αφορά το σύνολο του βιβλίου, γιατί δηλώνουν έτοιμοι για αξιολόγηση και παρατηρήσεις, μέσα όμως από τη διδακτική πράξη, από τη στιγμή που είναι εκπαιδευτικού και όχι πολιτικού χαρακτήρα: "Αν οι πολιτικοί καθόριζαν το περιεχόμενο, θα είχαμε βιβλία προπαγάνδας, όχι Ιστορίας", τονίζουν και εν αναμονή του κειμένου που διαβίβασε ο Υπουργός Παιδεί-

ας Ν. Συλικιώτης στην ομολογία του της Ελλάδας Μαριέτα Γιαννάκου, επισημαίνουν: "Το τι θα γίνει στην Κύπρο αφορά την Κυπριακή Κυβέρνηση και εν γένει την κυπριακή κοινωνία. Στην Ελλάδα, οποιοσδήποτε διορθώσεις θα προκύψουν, όχι μόνον γι' αυτό, αλλά για όλα τα σχολικά βιβλία, μέσα από την αξιολόγησή τους στη διδακτική πράξη. Σε αυτό έχει δεσμευθεί το Υπουργείο Παιδείας (της Ελλάδας)".

Η Μαρία Ρεπούση.

Η σχολική Ιστορία με πολλές

Του
Κυριάκου
Πιερίδη

Τι αλλάζει στον τρόπο συγγραφής των βιβλίων Ιστορίας, που για πρώτη φορά φέτος εισήχθησαν στα σχολεία αντικαθιστώντας τα προηγούμενα βιβλία που εκδόθηκαν τη δεκαετία του '80; Αλλάζουν αρκετά πράγματα, καθώς υπάρχουν σημαντικές εξελίξεις, τόσο στα Παιδαγωγικά και την Ιστορία, όσο και στον τρόπο με τον οποίο πρέπει να συγγράφονται τα σχολικά εγχειρίδια. Και είμαστε υποχρεωμένοι να παρακολουθήσουμε αυτές τις αλλαγές, αν θέλουμε να έχουμε σύγχρονα και καλά βιβλία.

Όπως ίσως ήδη παρατηρήσατε, η πρώτη αλλαγή είναι στον αριθμό των σελίδων. Το βιβλίο της ΣΤ' Δημοτικού έχει 140 σελίδες για να καλύψει ιστορική ύλη 5 αιώνων, όχι μόνον της Ελληνικής Ιστορίας αλλά και της Ευρωπαϊκής. Έχουμε λοιπόν πιο σχετικά ολιγοσέλιδα βιβλία, όχι γιατί θέλουμε τα παιδιά μας να μάθουν λιγότερα πράγματα, αλλά γιατί βλέπουμε πια το σχολικό βιβλίο ως εργαλείο και όχι ως τη βίβλο. Αυτή η αντίληψη, η οποία σημειωτέον επικρατεί σε όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα του δυτικού κόσμου, εμπεριέχει αρκετές σύγχρονες αρχές, για το ρόλο του εκπαιδευτικού ή τη συμμετοχή των παιδιών στη μαθησιακή διαδικασία. Οι εκπαιδευτικοί αξιοποιούν το εργαλείο για να διδάξουν, πράγμα που σημαίνει ότι μπορούν να το εμπλουτίσουν ή να επιλέγουν σημεία που κατά την άποψή τους ταιριάζουν περισσότερο στη φυσιογνωμία της τάξης τους. Τα παιδιά χρησιμοποιούν επίσης το σχολικό βιβλίο ως εργαλείο για να μάθουν και να κατανοήσουν και όχι να αποστηθίσουν τα γεγονότα. Γι' αυτό και μέσα στα νέα σχολικά βιβλία Ιστορίας υπάρχουν πια και ιστορικές πηγές, τις οποίες τα παιδιά με τη βοήθεια του δασκάλου και της δασκάλας συζητούν, επεξεργάζονται και μέσα σε συζητήσεις ενεργητικής μάθησης οδηγούνται σε συμπεράσματα. Εγκαινιάζεται, με άλλα λόγια, μια νέα μεθοδολογική προσέγγιση της σχολικής Ιστορίας, από την οποία, ούτε η Ελλάδα, ούτε η Κύπρος έχουν κάτι να φοβηθούν. Μια άλλη σημαντική αλλαγή αφορά στην παρουσίαση της ιστορικής ύλης. Από το μονοτροπικό κείμενο μεταβαίνουμε στο πολυτροπικό κείμενο που δεν είναι μόνο γραπτό, αλλά και εικονιστικό. Τα παιδιά καλούνται να μάθουν ιστορία διαβάζοντας διαφορετικά είδη κειμένου. Διαβάζοντας ακόμα και φωτογραφίες. Υπάρχουν και άλλες αλλαγές, όπως η διαθεματικότητα. Θα θέλαμε όμως πολύ περισσότερο χώρο και χρόνο για να αναφερθούμε σε όλες.

Γιατί αποφεύγετε την εξιστόρηση πολεμικών γεγονότων με την παράθεση και σχετικών φωτογραφιών; Συναφές, γιατί "αποδραματοποιείται" η Ιστορία. Σε ποια επιστημονική προσέγγιση στηρίζεται;

Δεν την αποφεύγουμε. Αυτό το οποίο κάνουμε, είναι να εμπλουτίσουμε, να διευρύνουμε το ιστορι-

Η πολυμορφία του ιστορικού υλικού (κείμενα, εικόνες, φωτογραφίες, πίνακες, χάρτες) δημιουργεί μια νέα πραγματικότητα, που δεν υποχρεώνει στην παρακολούθηση και απομνημόνευση εκτενών κειμένων, και είναι αξιοσημείωτο το ενδιαφέρον των παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες για το μάθημα της Ιστορίας τη φετινή χρονιά

κό περιεχόμενο και με άλλες όψεις. Το παρελθόν δεν είναι ευτυχώς μόνον πολεμικά γεγονότα, είναι και πολιτισμός και κοινωνία και οικονομία. Το αδικούμε αν το παρουσιάζουμε μόνον μέσα από τους πολεμικούς και τις συγκρούσεις. Η διεύρυνση του ιστορικού περιεχομένου σχετίζεται συνεπώς με την προσέγγιση νέων θεματικών πεδίων και την ανάδειξη περισσότερων όψεων του ιστορικού παρελθόντος, πέραν του ιστοριογραφικού ορίζοντα των πολιτικοστρατιωτικών γεγονότων. Η γεγονολογική ιστορία αποτελούσε εξάλλου πρακτική διευθέτησης της

σχολικής ιστορικής ύλης, η οποία αντανακλούσε ιστοριογραφικές πρακτικές προηγούμενων χρόνων. Σε συνδυασμό με τη χρονολογική διάταξη-παράθεση της ιστορικής ύλης που ακολουθούνταν, από τα πολύ παλιά στα σύγχρονα, οδηγούσε σε μια συνεχή παράθεση ημερομηνιών και ονομάτων, που το ένα έπεται του άλλου, χωρίς την εμπάθυνση στα ευρύτερα ιστορικά φαινόμενα που τα προσδιορίζουν και τα διακρίνουν. Τα παιδιά δεν μάθαιναν Ιστορία, αποστήθιζαν μόνον κάποιες ημερομηνίες και γεγονότα. Στο νέο εγχειρίδιο Ιστορίας της ΣΤ'

Δημοτικού έγινε προσπάθεια να ληφθούν υπόψη τα προβλήματα που παρουσίαζε το προηγούμενο παιδαγωγικό παράδειγμα. Περιορίστηκε έτσι η παράθεση του γεγονολογικού παρελθόντος και εμπλουτίστηκε η ιστορική ύλη με περισσότερες κοινωνικές, πολιτισμικές όψεις και στοιχεία της καθημερινής ζωής.

Σχετικά με την αποδραματοποίηση. Στόχος μας δεν είναι η αποδραματοποίηση, αλλά ούτε και η δραματοποίηση, η οποία ήταν ο κανόνας για πολλά χρόνια και εξυπηρετούσε άλλους σκοπούς, πέραν της ιστορικής κρίσης και σκέψης. Γενικότερα, το μάθημα της Ιστορίας θεωρήθηκε επί μακρόν ιδανικό για την εθνική διαπαιδαγώγηση. Δείτε όμως ποια ήταν τα αποτελέσματα. Από παιδαγωγική άποψη, είχαμε ένα μάθημα που όλες οι μελέτες και οι έρευνες έδειχναν ότι δεν άρεσε στα παιδιά. Γεγονός είναι επίσης η μεγάλη σχολική αποτυχία στο μάθημα της Ιστορίας. Σήμερα, μέσα από το μάθημα της Ιστορίας επιδιώκεται η καλλιέργεια της ιστορικής σκέψης και της κρίσης, η διαμόρφωση ιστορικής κουλτούρας. Κι αυτό δεν γίνεται μέσα από τη δραματοποίηση των καταστάσεων που υπήρξαν επώδυνες στο παρελθόν. Σκοπός της Ιστορίας είναι η κατανόησή τους. Να κατανοήσουν τα παιδιά τις αιτίες τους και μέσα από αυτήν την κατανόηση να ασκήσουν τις ικανότητές τους και να διαμορφώσουν συνείδηση για τις επιπτώσεις τους. Η δραματοποίηση των πολεμικών γεγονότων πολλές φορές αναστέλλει την ιστορική κατανόηση, καθώς αναγκάζει στην υιοθέτηση μονομερών και μεροληπτικών στάσεων και αντιλήψεων.

Στην Ελλάδα πρώτα και τώρα στην Κύπρο, υπήρξε σφοδρή κριτική για τα νέα βιβλία, έως και στο σημείο να αποδίδεται στους συντάκτες τους πρόθεση αλλοίωσης της ιστορικής αλήθειας; Πώς αντιδράτε;

Τα σχολικά εγχειρίδια γίνονται συχνά αντικείμενο δημόσιου διαλόγου και αντιδράσεων, πόσο μάλλον τα εγχειρίδια Ιστορίας. Οι σχετικές με τη σχολική Ιστορία διαμάχες, κοινό παρανομαστή έχουν την επίκληση της ιστορικής αλήθειας. Οι περισσότεροι στο όνομα της ιστορικής αλήθειας ομιλούν, διεδικούν ωστόσο τη δική τους ιστορική εκδοχή ως μοναδική και αυτήν θέλουν να διηγηθούμε στα σχολεία. Ας μιλήσουμε συγκεκριμένα για την Ελλάδα. Καταρχήν το βιβλίο έχει θετικές κριτικές από ιστορικούς κύκλους. Όσοι ιστορικοί, κυρίως πανεπιστημιακοί δάσκαλοι, τοποθετήθηκαν δημόσια, το έκαναν με πολύ θετικό τρόπο για το βιβλίο. Η αντίθετη άποψη προέρχεται κυρίως από συγκεκριμένους πολιτικούς κύκλους και εστιάζεται στο περιεχόμενο του βιβλίου του μαθητή και της μαθήτριας. Παραγνωρίζεται με τον τρόπο αυτό το συνολικό εκπαιδευτικό υλικό Ιστορίας για τη ΣΤ' Δημοτικού, που αποτελείται από το βιβλίο του μαθητή και της μαθήτριας, το βιβλίο εκπαιδευτικού και το τετράδιο εργασιών, όπως επίσης και η νέα παιδαγωγική και μεθοδολογική διαμόρφωση του εγχειρήματος. Οι απόψεις που εκφράζονται, τεκμηριώνονται σε αποσπασματικά επιλεγμένες σελίδες, σειρές και αράδες του εγχειριδίου ή και σε επινοημένα συμπεράσματα, πρακτική η οποία σχετίζεται συχνά με μικροπολιτικές επιδιώξεις και συμφέροντα. Αδικείται μ' αυτόν τον τρόπο ένα σχολικό βιβλίο και μια συνολική προ-

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Συγγραφική Ομάδα:

Επιστημονική υπεύθυνη του εγχειριδίου Ιστορίας ΣΤ' Δημοτικού "Στα νεότερα και σύγχρονα χρόνια"

Ρεπούση Μαρία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ιστορίας και Διδακτικής της Ιστορίας στην Παιδαγωγική Σχολή του ΑΠΘ.

Μέλη συγγραφικής ομάδας του εγχειριδίου Ιστορίας ΣΤ' Δημοτικού "Στα νεότερα και σύγχρονα χρόνια"

Ανδρεάδου Χαρίκλεια, εκπαιδευτικός Α/θμιας Εκπαίδευσης, με μεταπτυχιακές σπουδές στη διδακτική της Ιστορίας, **Πουταχίδης Αριστείδης**, εκπαιδευτικός Α/θμιας Εκπαίδευσης, **Τσιβάς Αρμόδιος**, εκπαιδευτικός Α/θμιας Εκπαίδευσης, υποψήφιος διδάκτωρ στη διδακτική της Ιστορίας στην Παιδαγωγική Σχολή του ΑΠΘ

5.97: οπτικό ντοκουμέντο, πρωτογενής πηγή

Προσδοκώμενα οφέλη:

1. Αισθητοποίηση της διχοτόμησης της Κύπρου μετά την εισβολή των τουρκικών στρατευμάτων στο νησί.

2. Γνώση της διχοτόμησης της Κύπρου μετά την εισβολή των τουρκικών στρατευμάτων στο νησί.

Σχολιασμός: Η εισβολή των τουρκικών στρατευμάτων στην Κύπρο, τον Ιούλιο του 1974, ενάντια στις αρχές της διεθνούς νομιμότητας, περί αυτοδιάθεσης των λαών, δημιουργεί μια νέα κατάσταση στο νησί. Η στρατιωτική επέμβαση στο ζωτικό χώρο ενός κυρίαρχου κράτους, μέλους του Ο.Η.Ε., οδηγεί γρήγορα στη διεθνοποίηση του κυπριακού προβλήματος. Η κατοχή του βόρειου τμήματος της Κύπρου έχει ως συνέπεια τη διχοτόμηση του νησιού και τη μονομερή ανακήρυξη του τουρκοκυπριακού ψευδοκράτους εκεί. Ενέργεια που καταδικάζεται από όλους τους Διεθνείς Οργανισμούς.

Απόσπασμα από το βιβλίο του/της εκπαιδευτικού για το κεφ. "Το Κυπριακό Ζήτημα" Βιβλίο εκπαιδευτικού, σ.106

11. Το κυπριακό ζήτημα

Το κυπριακό ζήτημα είναι σημαντικό όφρακι ήθας και η καταβολή είναι η διδασκαλία του ιστορικού του ζήτημα από το 1974. Η Κύπρος έγινε κράτος το 1960 από τον λαό της Κύπρου, αλλά το 1974 η Ελλάδα και η Τουρκία εισέβαλαν στην Κύπρο με τον λαό της Κύπρου. Μετά την αποτυχία των εργασιών διαπραγματεύσεων, το 1974 κέρδη η Κύπρος με τη βοήθεια της Ελλάδας και της Τουρκίας. Η Κύπρος έγινε κράτος το 1960 από τον λαό της Κύπρου, αλλά το 1974 η Ελλάδα και η Τουρκία εισέβαλαν στην Κύπρο με τον λαό της Κύπρου. Μετά την αποτυχία των εργασιών διαπραγματεύσεων, το 1974 κέρδη η Κύπρος με τη βοήθεια της Ελλάδας και της Τουρκίας.

Την Ιούλιο του 1974, η ελληνική πολιτική ηγεσία για να διασφαλίσει τη διεθνοποίηση του κυπριακού ζήτηματος, αποφάσισε να εισβάλει στην Κύπρο με τον λαό της Κύπρου. Η Τουρκία εισέβαλε στην Κύπρο και η εισβολή αυτή ηγ καταδικάστηκε το βόρειο τμήμα της Κύπρου. Διακηρύχθηκε εκεί ένα αυτοκυρίαρχο κράτος, το οποίο έλατ ανακηρύχθηκε από το βόρειο τμήμα της Κύπρου. Μετά από αυτό, η Ελλάδα και η Τουρκία αποφάσισαν να εισβάλουν στην Κύπρο με τον λαό της Κύπρου.

Την Ιούλιο του 1974, η ελληνική πολιτική ηγεσία για να διασφαλίσει τη διεθνοποίηση του κυπριακού ζήτηματος, αποφάσισε να εισβάλει στην Κύπρο με τον λαό της Κύπρου. Η Τουρκία εισέβαλε στην Κύπρο και η εισβολή αυτή ηγ καταδικάστηκε το βόρειο τμήμα της Κύπρου. Διακηρύχθηκε εκεί ένα αυτοκυρίαρχο κράτος, το οποίο έλατ ανακηρύχθηκε από το βόρειο τμήμα της Κύπρου. Μετά από αυτό, η Ελλάδα και η Τουρκία αποφάσισαν να εισβάλουν στην Κύπρο με τον λαό της Κύπρου.

Την Ιούλιο του 1974, η ελληνική πολιτική ηγεσία για να διασφαλίσει τη διεθνοποίηση του κυπριακού ζήτηματος, αποφάσισε να εισβάλει στην Κύπρο με τον λαό της Κύπρου. Η Τουρκία εισέβαλε στην Κύπρο και η εισβολή αυτή ηγ καταδικάστηκε το βόρειο τμήμα της Κύπρου. Διακηρύχθηκε εκεί ένα αυτοκυρίαρχο κράτος, το οποίο έλατ ανακηρύχθηκε από το βόρειο τμήμα της Κύπρου. Μετά από αυτό, η Ελλάδα και η Τουρκία αποφάσισαν να εισβάλουν στην Κύπρο με τον λαό της Κύπρου.

Συνθετικό κείμενο του κεφαλαίου "Το Κυπριακό Ζήτημα" Βιβλίο μαθητή και μαθήτριας, σ.121

όψεις

- ✓ Πώς απαντά η συγγραφική ομάδα του βιβλίου Ιστορίας στις κατηγορίες που διατυπώθηκαν
- ✓ Κρίση, σκέψη και κουλτούρα οι στόχοι του βιβλίου

σπάθεια ανανέωσης της σχολικής Ιστορίας, που έχει την υποστήριξη της αντίστοιχης επιστημονικής κοινότητας. Αλίμονο όμως αν καθόριζαν οι πολιτικοί και όχι οι ιστορικοί και οι εκπαιδευτικοί το περιεχόμενο των σχολικών βιβλίων Ιστορίας. Θα είχαμε πιθανότατα βιβλία προπαγάνδας και όχι Ιστορίας.

Στην Κύπρο, από επίσημα χείλη - κυβερνητικός εκπρόσωπος Χριστόδουλος Πασιαρδής - η επίκριση είναι επίσης σαφής. Έγινε λόγος (9/2/07) για "ιστορικές ανακρίβειες", γι' αυτό σύμφωνα με τον κο Πασιαρδή θα ετοιμαστούν σχόλια και παρατηρήσεις που θα κυκλοφορήσουν στα κυπριακά σχολεία "ώστε να μπορούν οι δάσκαλοι να ελέγχουν τις ιστορικές ανακρίβειες και να διδάσκουν τα πραγματικά γεγονότα". Υπάρχει ανάλογη κριτική σε κυβερνητικό επίπεδο στην Ελλάδα; Πώς αντιδράτε;

Το βιβλίο δεν έχει ιστορικές ανακρίβειες. Το τι θα γίνει στην Κύπρο αφορά την Κυπριακή Κυβέρνηση και εν γένει την κυπριακή κοινωνία. Στην Ελλάδα, οποιεσδήποτε διορθώσεις θα προκύψουν, όχι μόνον γι' αυτό, αλλά για όλα τα σχολικά βιβλία, μέσα από την αξιολόγησή τους στη διδακτική πράξη. Σε αυτό έχει δεσμευθεί το Υπουργείο Παιδείας. Θα πρέπει επίσης να γνωρίζουμε ότι το συγκεκριμένο εγχειρίδιο, όπως και τα υπόλοιπα νέα βιβλία που διδάσκονται στα σχολεία από την αρχή της σχολικής χρονιάς, είναι προϊόν ενός δημόσιου και ανοικτού διαγωνισμού, που προκήρυξε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο [ΠΙ]. Οι συγγραφικές ομάδες αξιολογήθηκαν με βάση συγκεκριμένα δείγματα γραφής από εξωτερικούς κριτές, στους οποίους συμμετείχε ένας πανεπιστημιακός, ένας σχολικός σύμβουλος και ένας εκπαιδευτικός με ειδικότητα στο υπό κρίση αντικείμενο. Το ίδιο σύστημα αξιολόγησης, ενισχυμένο από συμβούλους του ΠΙ, διατηρήθηκε καθόλη τη διάρκεια συγγραφής του έργου, με συνεχείς βελτιωτικές παρεμβάσεις. Τα νέα βιβλία έχουν συνενεργώς καταρχίη μια αξιολόγηση σε ό,τι αφορά στο περιεχόμενο, στη διδακτική μέθοδο, στη συμβατότητά τους με το αναλυτικό πρόγραμμα και τις προδιαγραφές συγγραφής σύγχρονων σχολικών βιβλίων. Περιμένουμε με ενδιαφέρον παρατηρήσεις και επισημάνσεις που θα προκύψουν μέσα από τη διδακτική πράξη, για να βελτιώσουμε ακόμα περισσότερο τα νέα σχολικά βιβλία, αρκεί βεβαίως οι παρατηρήσεις αυτές να είναι εκπαιδευτικού και όχι κομματικού χαρακτήρα.

Στα πιο ειδικά σημεία των επικρίσεων που διατυπώνονται στην Κύπρο, παραθέτω τα ακόλουθα και παρακαλώ να τα σχολιάσετε, (προφανώς ως σύνολο):

- Η περίοδος της Τουρκοκρατίας δεν παρουσιάζεται με τον απονικτικό τρόπο της καταπίεσης των υπόδουλων Ελλήνων
- Χάνεται η αλήθεια (λένε οι σφαγές) όταν γίνεται λόγος για την προσπάθεια των Ελλήνων της Σμύρνης να φύγουν με κάθε τρόπο (1922)
- Δε γίνεται αναφορά στο ρόλο της ΕΟΚΑ Β' κατά το πραξικόπημα
- Το τ/κ κράτος που δεν αναγνωρίζεται από τη διεθνή κοινότητα, δε χαρακτηρίζεται παράνομο
- Το νησί διχοτομείται (χρήση παθητικής φωνής λένε εμπέδωση ότι έτσι θα μείνει, ενώ αποφεύγεται η λέξη κατοχή)
- Ο χάρτης της Κύπρου παρατίθεται με δύο χρώματα και αναφορά σε βόρειο και νότιο τμήμα κτλ κτλ

Κατανοούμε πόσο ευαίσθητη είναι η κυπριακή κοινωνία σε ζητήματα του πρόσφατου παρελθόντος της και δεν είναι στην πρόθεση τής συγγραφικής ομάδας να προσβάλει τη συλλογική της μνήμη. Το Κυπριακό -το αποκαλούμε ζήτημα, γιατί με αυτόν τον τρόπο αναφέρεται στο αναλυτικό πρόγραμμα, αλλά και διότι μας επιτρέπει ο όρος να συνοψίσουμε τρία διαφορετικά θέματα: τον απελευθερωτικό αγώνα των Ελληνοκυπρίων, το πραξικόπημα του 1974 και την τουρκική εισβολή- αναφέρεται ως σημαντικό εθνικό θέμα με τη δέουσα προσοχή, αλλά και την ιστορικότητά του. Στόχος μας δεν είναι η εμπέδωση των κυβερνητικών πολιτικών θέσεων, αλλά η δημιουργία ενός ασφαλούς παιδαγωγικού μονοπατιού που να επιτρέπει στα παιδιά καταρχήν να προσεγγίσουν ιστορικά αυτό το καυτό εθνικό θέμα με τρόπο που να μην εμποδίζεται η ιστορική του κατανόηση. Στηριζόμαστε σε αυθεντικές ιστορικές μαρτυρίες και επιχειρούμε να αναδείξουμε τις συνέπειες του πραξικοπήματος και της τουρκικής εισβολής. Γνωρίζουμε ότι τα σχολεία της Κύπρου διαθέτουν επιπρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό για να διδάξουν την Κυπριακή Ιστορία και έχουμε συνείδηση ότι οι τρεις σελίδες στις 140 που υπάρχουν στο εγχειρίδιό μας, όπως και οι 5 στις 288 του προηγούμενου εγχειριδίου Ιστορίας για τη ΣΤ' Δημοτικού δεν είναι αρκετές για την Κύπρο. Κάνουμε όμως μια παράκληση. Να μην παραποιείται το περιεχόμενό τους. Διαβάζοντας σχόλια σε κάποιες εφημερίδες και γνωρίζοντας το βιβλίο, έχει κανείς την εντύπωση ότι τα σχόλια αφορούν άλλο βιβλίο. Τα σχετικά εδάφια από το βιβλίο του μαθητή και το βιβλίο του δασκάλου, παρατίθενται παραπλεύρως

"Κατανοούμε πόσο ευαίσθητη είναι η κυπριακή κοινωνία σε ζητήματα του πρόσφατου παρελθόντος της και δεν είναι στην πρόθεση της συγγραφικής ομάδας να προσβάλει τη συλλογική της μνήμη. Το Κυπριακό -το αποκαλούμε ζήτημα γιατί με αυτόν τον τρόπο αναφέρεται στο αναλυτικό πρόγραμμα, αλλά και διότι μας επιτρέπει ο όρος να συνοψίσουμε τρία διαφορετικά θέματα: τον απελευθερωτικό αγώνα των Ελληνοκυπρίων, το πραξικόπημα του 1974 και την τουρκική εισβολή- αναφέρεται ως σημαντικό εθνικό θέμα με τη δέουσα προσοχή, αλλά και την ιστορικότητά του"

Ποια είναι η δικιά σας θέση, τόσο όσον αφορά το λιτό κείμενο του συγγραφέα και την ορολογία, όσο και για τη σημασία των πηγών και τη χρήση τους;

Στην ιστορική εκπαίδευση, για μεγάλο χρονικό διάστημα, ήταν κυρίαρχη η άποψη της παροχής έτοιμης ιστορικής γνώσης, εστιασμένης σε σημαντικά γεγονότα και πρόσωπα του εθνικού παρελθόντος ως της μόνης δυνατής προσέγγισης. Η "γλαφυρή" αφήγηση παρέμενε μονόδρομος στη διδακτική πρακτική και η απομνημόνευση αυτής της ήδη έτοιμης διατυπωμένης γνώσης ως το μοναδικό μέλημα της συμμετοχής των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία. Οι σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις και θεωρίες μάθησης αναδεικνύουν τον ενεργό ρόλο των υποκειμένων μάθησης ως κεντρική προτεραιότητα της εκπαιδευτικής πράξης. Σε αυτήν την κατεύθυνση πρέπει να εξετάζεται η "λιτότητα" των συνθετικών κειμένων, καθώς παρέχει τον απαραίτητο χώρο για την υποστήριξη μιας νέας μεθοδολογικής

διαδικασίας και επιτρέπει στη σχολική τάξη να εμπλακεί άμεσα στην οικοδόμηση της ιστορικής γνώσης. Η πραγμάτευση ιστορικών πηγών επιτρέπει στους μαθητές και στις μαθήτριες να εντρυφήσουν σε όψεις του παρελθόντος μέσω διαδικασιών, διερευνητικού χαρακτήρα, οι οποίες αναδεικνύουν τη δηλωτική, μεθοδολογική και εννοιολογική φύση της ιστορικής γνώσης. Η αναζήτηση, η επιλογή, η επανεξέταση των ιστορικών πληροφοριών, η αξιολόγηση, η συσχέτιση, η οργάνωση και ο μετασχηματισμός τους στη βάση των οικείων ανησυχιών και ενδιαφερόντων τους, αποτελούν προτεραιότητες αυτού του νέου εγχειρίματος.

Τι είναι αυτό που θέλετε με το σύνολο του βιβλίου να δώσετε ως εφόδια σε εκπαιδευτικούς και μαθητές; Πόσο ενισχύει το συγκεκριμένο βιβλίο την περισσότερη μελέτη, την εξάσκηση των δεξιοτήτων, την κριτική σκέψη, την έρευνα και την εργασία με τις πηγές;

Τα πορίσματα των περισσότερων επιστημονικών ερευνών, σε διεθνές επίπεδο, στο χώρο της διδακτικής της Ιστορίας αναφέρονται στις δυσκολίες που τα παιδιά αντιμετωπίζουν με το μάθημα της Ιστορίας, ενώ ταυτόχρονα σημειώνουν την ταυτόχρονη απαξίωση του μαθήματος, στοιχεία που σχετίζονται άμεσα με τον τρόπο που τα παιδιά μαθαίνουν Ιστορία. Η σημαντική καινοτομία του νέου εγχειριδίου είναι ο νέος μεθοδολογικός κανόνας, που εισάγει για πρώτη φορά στο ελληνικό πρωτοβάθμιο σχολείο και ο οποίος προσδιορίζεται από την παιδαγωγική παραδοχή του "μαθαίνω πώς να μαθαίνω". Σε αυτό το πλαίσιο ο ρόλος των εκπαιδευτικών αναβαθμίζεται ουσιαστικά, καθώς στο νέο παιδαγωγικό κλίμα που διαμορφώνεται οι εκπαιδευτικοί παύουν να είναι οι αναμεταδότες μιας έτοιμης γνώσης και γίνονται οι οργανωτές ενός ανοικτού διαλόγου, στην προσπάθεια κάθε σχολικής τάξης να προχωρήσει στην οικοδόμηση της ιστορικής γνώσης και να εμπλακεί άμεσα στην παραγωγή νοήματος. Σε ό,τι αφορά τους μαθητές και τις μαθήτριες, τα πρώτα πολύ θετικά σχόλια από τους/τις εκπαιδευτικούς αναφέρουν ότι έχει ανανεωθεί το ενδιαφέρον τους για το μάθημα της ιστορίας και είναι πολύ πιο ουσιαστική και ενεργή η συμμετοχή τους στην όλη εκπαιδευτική διαδικασία. Η πολυμορφία του ιστορικού υλικού (κείμενα, εικόνες, φωτογραφίες, πίνακες, χάρτες) δημιουργεί μια νέα πραγματικότητα, που δεν υποχρεώνει στην παρακολούθηση και απομνημόνευση εκτενών κειμένων, και είναι αξιοσημείωτο το ενδιαφέρον των παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες για το μάθημα της Ιστορίας τη φετινή χρονιά.